

สรุปสาระสำคัญปาฐกถาพิเศษ เรื่อง ดิจิทัลกับการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมไทยในประเทศไทย ๔.๐

โดย พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี

ในโอกาสเปิดงาน Digital Thailand Big Bang 2017: Digital Transformation Thailand

วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๖๐

ณ อาคารชาเลนเจอร์ ๑ - ๒ ศูนย์แสดงสินค้าและการประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี

รัฐบาลพยายามผลักดันประเทศให้เดินหน้าไปด้วยวิทยาศาสตร์ นวัตกรรมและเทคโนโลยี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้และสังคม ผ่านการสร้างนวัตกรรมดิจิทัลซึ่งถือเป็นตัวเร่งสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศไทยตามนโยบาย Thailand 4.0 ซึ่งจะนำไปสู่การปรับฐานเศรษฐกิจ ยกระดับประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน เป็นประเทศผู้นำในยุค Digital Transformation และสามารถเชื่อมโยงประเทศไทยกับนานาประเทศได้ โดยรัฐบาลให้ความสำคัญกับการดำเนินงานใน ๓ ด้าน ดังนี้

๑. การเตรียมความพร้อมของประเทศไทยสู่ยุคดิจิทัล

รัฐบาลมุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรให้สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบัน โดยเน้นการสร้างองค์ความรู้ให้สามารถใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตลอดจนยกระดับโครงสร้างพื้นฐานด้านโทรคมนาคมของประเทศ ผ่านโครงการยกระดับโครงสร้างพื้นฐานโทรคมนาคมเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ (โครงการเน็ตประชารัฐ หรือ โครงการอินเทอร์เน็ตหมู่บ้าน) ซึ่งเป็นการขยายโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงผ่านใยแก้วนำแสงพร้อมติดตั้งจุดกระจายสัญญาณไปยังพื้นที่ ๗๔,๙๖๕ หมู่บ้านทั่วประเทศภายในปี ๒๕๖๑

ผลที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงให้ครอบคลุมทั่วประเทศ ได้แก่

๑) การเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารกับประชาชน โดยเฉพาะในกลุ่มเกษตรกรซึ่งสามารถอาศัยการสืบค้นข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ตเพื่อเข้าถึงข้อมูลด้านการเกษตร บริการข้อมูลพื้นฐานจากหน่วยงานด้านการเกษตรของรัฐ รวมถึงระบบแผนที่เกษตรเพื่อบริหารจัดการการเกษตรเชิงรุกและแก้ปัญหาของเกษตรกรในท้องถิ่น นอกจากนี้ยังส่งผลให้เกิดการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีกับการทำเกษตร เช่น การใช้เครื่องมือตรวจวัดเครื่องจักรกล โดรน เพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพผลผลิต ตลอดจนพัฒนาช่องทางการขายผลผลิตหรือสินค้าแปรรูปผ่านระบบออนไลน์ได้

อย่างไรก็ตาม รัฐบาลจำเป็นต้องพัฒนาผู้ใช้งานโดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกรให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัล ปัจจุบันมีโครงการ Smart Farmer พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็นเกษตรกรดิจิทัล โดยเริ่มจาก ๓๐,๐๐๐ รายในปี ๒๕๖๐ และ ๒๐๐,๐๐๐ ราย ในปี ๒๕๖๔ และจะขยายผลไปยังเกษตรกรอีก ๑๗ ล้านคนทั่วประเทศ

๒) การเชื่อมโยงสินค้าและบริการของท้องถิ่นกับผู้บริโภค ผู้ผลิต/เกษตรกรกับผู้บริโภคจะเชื่อมต่อกันโดยตรงผ่านระบบอินเทอร์เน็ต ส่งผลให้ผู้ผลิตสามารถขยายตลาดสินค้าได้โดยไม่ต้องอาศัยพ่อค้าคนกลางลดปัญหาการผูกขาดและการกดราคาสินค้า นอกจากนี้ ระบบอิเล็กทรอนิกส์ยังช่วยให้ผู้ผลิตสามารถติดตามการเปลี่ยนแปลงของตลาดและพฤติกรรมผู้บริโภคได้อย่างรอบด้านด้วย

ขณะนี้รัฐบาลได้สั่งการให้กระทรวงดิจิทัลเพื่อสังคม บจ.ไปรษณีย์ไทย สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล และกระทรวงพาณิชย์ คัดเลือกสินค้าและบริการจากชุมชนทั่วประเทศจำนวน ๕๐,๐๐๐ รายการ เพื่อจำหน่ายผ่านระบบออนไลน์ ร้านค้าประชารัฐ ร้านค้า SMEs รวมถึงร้านขายของชำและร้านสะดวกซื้อต่าง ๆ เพื่อสร้างรายได้กว่า ๓๐๐,๐๐๐ บาท/ปี/หมู่บ้าน โดยในปี ๒๕๖๑ จะดำเนินการพัฒนา

ร้านค้าดังกล่าวจำนวน ๑๐,๐๐๐ แห่ง และขยายให้ครบ ๗๔,๙๖๕ หมู่บ้านภายในปี ๒๕๖๔ ทั้งนี้ ในระยะยาว จะขยายตลาดสินค้าและบริการชุมชนไทยไปยังประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก

๓) การเชื่อมโยงประชาชนเข้าสู่บริการของรัฐ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้บริการทางการแพทย์ผ่านระบบดิจิทัล (telemedicine) ซึ่งนอกจากจะช่วยให้ประชาชนในพื้นที่ห่างไกลได้รับบริการทางการแพทย์ที่มีมาตรฐานแล้วยังช่วยให้แพทย์ในโรงพยาบาลชุมชนสามารถปรึกษาอาจารย์แพทย์จากโรงพยาบาลศูนย์ได้นอกจากนี้ยังมีระบบ e-อสม. ซึ่งเป็นระบบแพทย์ที่เปิดโอกาสให้อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านจำนวน ๑ ล้านรายทั่วประเทศสามารถปรึกษาบุคลากรทางการแพทย์ตลอด ๒๔ ชั่วโมงเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณสุขแก่ประชาชนในพื้นที่ที่ห่างไกลการแพทย์และขาดแคลนแพทย์เฉพาะทาง ดังนั้น รัฐบาลจำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรด้านการแพทย์และสาธารณสุขโดยเฉพาะด้านเวชศาสตร์ครอบครัวผ่านโครงการการศึกษาทางไกลระหว่างแพทย์ประจำโรงพยาบาลกับแพทย์ผู้เชี่ยวชาญของศูนย์แพทยศาสตรชั้นคลินิก

โดยภาพรวมแล้วโครงการเน็ตประชารัฐซึ่งเชื่อมโยงโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงไปยังชุมชนอย่างทั่วถึงจะทำให้เกิดการสร้างงานในท้องถิ่น กระจายรายได้สู่ชุมชน แก้ปัญหาความยากจนและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง

๒. การพัฒนาและขับเคลื่อนนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อปรับฐานเศรษฐกิจไทย

รัฐบาลโดยกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมจะจัดตั้ง Digital Park Thailand บนพื้นที่กว่า ๖๐๐ ไร่ ณ อ.ศรีราชา จ.ชลบุรี เพื่อเป็นศูนย์กลางการลงทุนการสร้างสรรค่นวัตกรรมด้านดิจิทัลในภูมิภาคตามนโยบายระเบียบเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) โดยจะให้สิทธิประโยชน์ทั้งทางภาษีและมีใช้ภาษีเพื่อดึงดูดนักลงทุน โดยนักลงทุนจะได้สิทธิประโยชน์สูงสุดหากลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมาย Digital Park และ EEC เช่น การยกเว้นภาษี ๒๐๐% สำหรับ SMEs ไทยที่ลงทุนด้านดิจิทัล และ ๓๐๐% สำหรับการวิจัยและพัฒนาดิจิทัล ปัจจุบันมีนักลงทุนไทยและต่างชาติแสดงความสนใจเข้าลงทุนในพื้นที่ดังกล่าวแล้วกว่า ๑๐๐ ราย รวมมูลค่าการลงทุนของภาครัฐและเอกชนกว่า ๕ หมื่นล้านบาท

Digital Park จะได้รับการออกแบบให้เป็นศูนย์กลางของดิจิทัลเริ่มต้น (Digital Startup) ซึ่งจะเน้นการสร้างนวัตกรรมเพื่อวิจัยและพัฒนา Digital Startup โดยจัดเตรียมโครงสร้างพื้นฐาน อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก และการให้สิทธิประโยชน์เพื่อให้นักลงทุน Digital Start-up มีพื้นที่ในการสร้างสรรค่นงานเข้าถึงอุปกรณ์เทคนิคที่มีความทันสมัยรวมถึงเข้าถึงคำปรึกษาและแหล่งเงินทุนในการพัฒนาธุรกิจ และสร้างเครือข่ายกับบริษัทดิจิทัลขนาดใหญ่ในภูมิภาค โดยรัฐบาลมีเป้าหมายในการจับคู่ธุรกิจผู้ประกอบการดิจิทัลของไทยเข้ากับผู้ประกอบการในสาขาอุตสาหกรรมต่าง ๆ เช่น จักรกล เกษตร อาหาร การแพทย์ อย่างน้อย ๑,๐๐๐ ราย ภายในปี ๒๕๖๔

รัฐบาลจะเร่งพัฒนานวัตกรรมสำหรับ Smart City เช่น ระบบประหยัพลังงาน ระบบขนส่งอัจฉริยะ ระบบการทำงานและใช้ชีวิตแบบดิจิทัล ระบบรักษาความปลอดภัยด้วย CCTV เป็นต้น โดยจะใช้ Digital Park เป็นศูนย์กลางการออกแบบ พัฒนา ผลิตภัณฑ์และระบบดิจิทัล รวมถึงพัฒนาบุคลากรสำหรับ Smart City ใน ๗ จังหวัดนำร่อง ได้แก่ กรุงเทพฯ ระยอง ชลบุรี ฉะเชิงเทรา ภูเก็ต เชียงใหม่ และขอนแก่น โดยจะดำเนินการแล้วเสร็จในปี ๒๕๖๑ และจะขยายให้ครบ ๗๗ จังหวัดในปี ๒๕๖๔

นอกจากนี้รัฐบาลจะจัดตั้งสถาบันอินเทอร์เน็ตเพื่อสรรพสิ่ง (Internet of Things – IoT) ให้เป็นตัวขับเคลื่อนการพัฒนาและประยุกต์เทคโนโลยี IoT และเทคโนโลยีอื่น ๆ เช่น หุ่นยนต์ ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence – AI) เป็นต้น โดยอาศัยความร่วมมือจากภาคเอกชน หน่วยงานวิจัย มหาวิทยาลัยทั้งในและต่างประเทศ นอกจากนี้ รัฐบาลจะสนับสนุนให้ SMEs เรียนรู้และพัฒนาธุรกิจโดยอาศัยซอฟต์แวร์และนวัตกรรมดิจิทัลเพื่อบริหารธุรกิจแบบ real-time และต่อยอดการลงทุนเชิงลึก

๓. การเชื่อมโยงประเทศไทยสู่สังคมโลก

รัฐบาลให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างไทยกับประเทศต่าง ๆ ทั้งในแง่กายภาพ และแนวปฏิบัติ โดยได้ดำเนินการ ดังนี้

๑) การเชื่อมโครงสร้างพื้นฐานอินเทอร์เน็ตระหว่างประเทศ โดยเร่งขยายเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เคเบิลใต้น้ำไปยังจีน ฮองกง และเคเบิลบนดินไปยังประเทศ CLMV ASEAN และ BRI รวมกว่า ๒๑ ประเทศ เพื่อให้ไทยเป็นศูนย์กลางด้านการค้าการลงทุน การแลกเปลี่ยนข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตที่สำคัญของทวีปเอเชีย โดยจะพัฒนาควบคู่ไปกับการอำนวยความสะดวกด้านการค้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเคลื่อนย้ายแรงงานในกลุ่มที่ประเทศไทยยังขาดแคลนผ่านโครงการ Smart VISA ซึ่งจะเปิดโอกาสให้นักลงทุนและบุคลากรด้านดิจิทัลสามารถทำงานในประเทศไทยได้สะดวกยิ่งขึ้น

๒) โครงการ National Single Window เชื่อมโยงข้อมูลเพื่ออำนวยความสะดวกในการนำเข้าและส่งออกสินค้าตามเส้นทางยุทธศาสตร์ การจัดตั้งธุรกิจ การพัฒนาระบบจดทะเบียนธุรกิจต่างชาติ การลดขั้นตอนและระยะเวลาการดำเนินงานให้น้อยลง โดยร่วมมือกับหน่วยงานระดับโลก เช่น OECD เพื่อพัฒนาระบบข้อมูลด้านเศรษฐกิจดิจิทัลและยกระดับแนวปฏิบัติของไทย สหภาพโทรคมนาคมระหว่างประเทศ (ITU) เพื่อขับเคลื่อนดิจิทัลทั้งในเชิงเศรษฐกิจและสังคม สมาคมสตาร์ทอัพโลก เพื่อเพิ่มโอกาสเข้าถึงเงินทุนแก่ดิจิทัลสตาร์ทอัพของไทย

๓) การสร้างความมั่นคงทางไซเบอร์ ผ่านการสร้างเครือข่ายด้านความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์กับต่างประเทศ โดยเน้นย้ำว่า นอกจากจะสร้าง speed of Digital แล้ว ต้องสร้าง speed of trust หรือความไว้วางใจระหว่างกันเพื่อให้เกิดความมั่นคง ปลอดภัย เชื่อมั่น ในการใช้ดิจิทัลให้เกิดประโยชน์สูงสุด อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันประเทศไทยยังขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญทางไซเบอร์ ซึ่งรัฐบาลกำลังดำเนินการจ้างผู้เชี่ยวชาญและพัฒนาผู้เชี่ยวชาญทางไซเบอร์จำนวน ๑,๐๐๐ คนในปี ๒๕๖๑ เพื่อทำหน้าที่เฝ้าระวัง ดูแลรักษาความปลอดภัยและแก้ปัญหาทางไซเบอร์

รัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาใน ๓ ประเด็นดังกล่าวเพื่อขับเคลื่อนประเทศด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล และสนับสนุนนโยบาย Thailand 4.0 เพื่อเพิ่มรายได้และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ลดความเหลื่อมล้ำทางสังคม โดยการขับเคลื่อนประเทศไทยให้เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน รัฐบาลจะลงทุนวางโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลในการสร้างนวัตกรรมและมูลค่าเพิ่มของสินค้า รวมถึงออกมาตรการต่าง ๆ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ผลักดันเศรษฐกิจดิจิทัลเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และบุคลากรของประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป

* * * * *

กองสนเทศเศรษฐกิจ
กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ